

İKV BİLGİ NOTU

KOMİSYONDAN HAVAYOLU YOLCU HAKLARINA İLİŞKİN YENİ KILAVUZ İLKELER

Ahmet Emre Usta, İKV Uzmanı

Komisyon, 22 Temmuz 2024 tarihinde, havayolu yolcu haklarına ilişkin düzenlemelere üye ülkelerin uyumunu kolaylaştırmayı ve ulusal kurumların uygulamalarını daha uyumlu hâle getirmeyi amaçlayan revize edilmiş yorumlayıcı kılavuz ilkeler (*revised interpretative guidelines*)¹ yayımladı.

AB düzeyinde tanımlanan yolcu hakları, ulaştırma sağlayıcıları tarafından uygulanıyor ve ulusal kurumlar tarafından icra ediliyor. Ancak ilgili konu hakkında ulusal uygulamalar arasındaki farklılıklar, özellikle AB sınırlarını aşan yolculuklar sırasında zorluklarla karşılaşan yolcular için kafa karışıklığı yaratabiliyor. Komisyonun yayımladığı yeni kılavuz ilkelerin, düzenli çevrimiçi bilinçlendirme kampanyalarını, “Your Europe” web sayfasında sunulan destekleri ve yolcu hakları mobil uygulaması da dâhil olmak üzere ilgili konuda farkındalığı artırma çabalarına katkı vermesi bekleniyor.²

Havayolu Yolcu Haklarının Korunmasına Yönelik Hukuki Çerçeve

261/2004/EC sayılı Tüzük, havayolu yolcu haklarının korunmasına yönelik asgari kalite standartlarını belirleyen bir düzenleme olarak 17 Şubat 2005 tarihinde yürürlüğe girdi. İçtihat hukuku, ilgili Tüzüğün yorumlanmasında oldukça önemli bir etkiye sahip oldu. Nitekim ulusal mahkemeler birçok kez ABAD’dan, Tüzük’ün temel hükümleri de dâhil olmak üzere belirli konulara açıklık getirmesini talep etti ve ABAD konu ile ilgili çeşitli kararlar aldı.³ Komisyon, 2016 yılında, ABAD içtihadı çerçevesinde Tüzük’te yer alan bazı hükümleri daha açık bir şekilde ortaya koymak amacıyla “yorumlayıcı kılavuz ilkeler” yayımladı.⁴ 22 Temmuz 2024 tarihinde kabul edilen revize edilmiş yorumlayıcı kılavuz ilkeler ise 2016-2024 yılları arasında alınan ABAD kararlarını içerecek şekilde havayolu yolcu haklarına ilişkin 2016 tarihli kılavuz ilkeleri güncelliyor.

Yolcu Haklarına İlişkin Eurobarometer Anketi

22 Temmuzda yayımlanan kılavuz ilkeler, AB vatandaşlarının çoğunun yolcu hakları konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ortaya koyan bir Eurobarometer anketinin

¹ Havayolu yolcu haklarına ilişkin yeni yorumlayıcı kılavuz ilkelere ulaşmak için: https://transport.ec.europa.eu/document/download/e16380cb-b096-4c7a-88d5-a4962655744b_en?filename=C_2024_5056_1_EN_annexe_acte_autonome_cp_part1_v3.pdf

² Avrupa Komisyonu, “Commission Publishes New Guidelines for More Clarity on Air Passenger Rights”, 22 Temmuz 2024, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3924

³ Avrupa Komisyonu, “Communication to the Commission on Air Passenger Rights”, 22 Temmuz 2024, https://transport.ec.europa.eu/document/download/0047faba-de5a-4c47-8d70-98d7f39d4d39_en?filename=C_2024_5056_1_EN_ACT_part1_v4.pdf

⁴ Havayolu yolcu haklarına ilişkin 2016 yılında yayımlanan yorumlayıcı kılavuz ilkelere ulaşmak için: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016XC0615%2801%29>

yayımlanmasından kısa bir süre sonra yayımlandı. Ankette AB vatandaşlarının %73'ünün son 12 ay içerisinde bir ulaşım yöntemi kullandığı ve bu dilime girenlerin %23'ünün havayolu ulaşımını tercih ettiği saptandı. Havayolu ile seyahat eden vatandaşların ise %30'unun yolculuklarında en az bir aksaklık yaşadığı ve bu aksaklıkların en yaygın olanının iki saat veya daha uzun süreli kalkış gecikmesi olduğu tespit edildi.⁵

⁵ Avrupa Komisyonu, "Passenger Rights", <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2957>